

Shai Held .R
Hadar Mechon

On Halakha and Human Goodness:
Explorations in the Rambam

Character Walking in God's Ways": The Obligation to Cultivate Our" I

1. ספרי דברים פרשת עקב פסקא מט
ללכת בכל דרכיו, אלו הן דרכי מקום (שמות לד ו) ה' אל רחום וחנן ואומר (יואל ג ה) והיה כל אשר יקרא בשם ה'
ימלט וכי היאך איפשר לו לאדם לקרא בשמו של מקום אלא נקרא המקום רחום אף אתה היה רחום הקדוש ברוך הוא
נקרא חנון אף אתה היה חנון שנאמר (תהלים קמה ח) חנון ורחום ה' וגו' ועשה מתנות חנם, נקרא המקום צדיק
שנאמר (תהלים יא ז) כי צדיק ה' צדקות אהב אף אתה היה צדיק נקרא המקום חסיד שנאמר (ירמיה ג יב) כי חסיד אני
נאם ה' אף אתה היה חסיד לכך נאמר (יואל ג ה) והיה כל אשר יקרא בשם ה' ימלט ואומר (ישעיה מג ז) כל הנקרא
בשמי וגו' ואומר (משלי טז ד) כל פעל ה' למענהו.

“To walk in all God’s ways” (Deuteronomy 11:22). These are the ways of “the Lord, God, merciful and gracious” (Exodus 34:6). Scripture says, “And it shall come to pass, that whosoever shall [be] call[ed] by the name of the Lord shall be delivered” (Joel 3:5). How is it possible for a person to be called by the name of the Lord?! Rather, as God is called merciful (*Rachum*), so should you be merciful; as the Blessed Holy One is called gracious, so should you be gracious, as it is said, “The Lord is gracious and full of compassion” (Psalm 145:8), and grants free gifts. As God is called righteous... so you too should be righteous. As God is called merciful (*Hasid*), so too should you be merciful...

2. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יד עמוד א
אמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב: אחרי ה' אלהיכם תלכו? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? והלא כבר
נאמר: כי ה' אלהיך אש אוכלת הוא! אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה, מה הוא מלביש ערומים, דכתיב: ויעש ה'
אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, אף אתה הלבש ערומים; הקב"ה ביקר חולים, דכתיב: וירא אליו ה' באלוני
ממרא, אף אתה בקר חולים; הקב"ה ניחם אבלים, דכתיב: ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו, אף אתה
נחם אבלים; הקב"ה קבר מתים, דכתיב: ויקבר אותו בגיא, אף אתה קבור מתים.

R. Hama son of R. Hanina said: What means the text, “You shall walk after the Lord your God” (Deuteronomy 13:5)? Is it, then, possible for a human being to walk after the *Shekhinah* (divine presence); for has it not been said, “For the Lord your God is a devouring fire” (Deuteronomy 4:24)?! But the meaning is to walk after the attributes of the Blessed Holy One. As God clothes the naked, so you, too, clothe the naked. The Blessed Holy One visited the sick, so you, too, visit the sick. The Blessed Holy One comforted mourners, so you, too, comfort the mourners. The Blessed Holy One buried the dead, so you, too, bury the dead.

3. ספר מצוות גדול עשין סימן ז
מצות עשה ללכת בדרכיו הטובים והישרים שנאמר (דברים כח, ט) והלכת בדרכיו (מנין המצות ע' ח ע"ש) ואומר
(דברים יג, ה) אחרי ה' א - להיכם תלכו ומפרש בפ"ק דסוטה (יד, א) אחר מדותיו תלכו מה הוא מלביש ערומים
שנאמר (בראשית ג, כא) ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, ומבקר חולים שנאמר (שם יח, א) וירא אליו ה'

באלוני ממרא, ומנחם אבלים שנאמר (שם כה, יא) ויהי אחרי מות אברהם ויברך א - להים את יצחק בנו, וקובר מתים שנאמר (דברים לד, ו) ויקבור אותו בגי, אף אתה עושה כך:

4. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ה

והמצוה השמינית היא שצונו להדמות בו יתעלה לפי יכלתנו והוא אמרו (תבוא כח) והלכת בדרכיו. וכבר כפל צווי זה ואמר (עקב י ויא) ללכת בכל דרכיו ובא בפירוש זה מה הקדוש ברוך הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום מה הקב"ה נקרא חנון אף אתה היה חנון מה הקב"ה נקרא צדיק אף אתה היה צדיק מה הקב"ה נקרא חסיד אף אתה היה חסיד וזה לשון ספרי (ס"פ עקב). וכבר נכפל הצווי הזה בלשון אחר ואמר (ראה יג) אחרי י"י אלהיכם תלכו ובא בפירוש גם כן (סוטה יד א) שענינו להדמות בפעולות הטובות והמדות החשובות שיתואר בהם האל יתעלה על צד המשל יתעלה על הכל עילוי רב:

The 8th mitzvah is that we are commanded to emulate God, blessed be He, to the best of our ability.

The source of this commandment is God's statement (exalted be He), "And you shall walk in His paths."

This commandment is repeated in the verse, "To walk in all his ways." This is explained in the words of the Sifre: "Just as God is called merciful, so too, you must be merciful. Just as God is called kind, so too, you must be kind. Just as God is called righteous, so too, you must be righteous. Just as God is called pious, so too, you must be pious."

This commandment is also repeated in the verse, "Walk after God your Lord." This too is explained as emulating the good deeds and fine attributes which are used to allegorically describe God (exalted be He), Who is immeasurably exalted over everything.

5. רמב"ם הלכות דעות א: ו

היה רחום, מה הוא נקרא למדו בפירוש מצוה זו, מה הוא נקרא חנון אף אתה היה חנון, מה הוא נקרא רחום אף אתה כך הכוונת ארך אפים ורב חסד צדיק וישר תמים גבור קדוש אף אתה היה קדוש, ועל דרך זו קראו הנביאים לאל בכל אותן טובים וישרים וחיוב אדם להנהיג עצמו בהן ולהדמות אליו כפי כחו וחזק וכיוצא בהן, להודיע שהן דרכים.

[Our Sages] taught [the following] explanation of this mitzvah:

Just as He is called "Gracious," you shall be gracious;

Just as He is called "Merciful," you shall be merciful;

Just as He is called "Holy," you shall be holy;

In a similar manner, the prophets called God by other titles: "Slow to anger," "Abundant in kindness," "Righteous," "Just," "Perfect," "Almighty," "Powerful," and the like. [They did so] to inform us that these are good and just paths. A person is obligated to accustom himself to these paths and [to try to] resemble Him to the extent of his ability.

6. רמב"ם הלכות אבל יד: א

מצות עשה של דבריהם לבקר חולים, ולנחם אבלים, ולהוציא המת, ולהכניס הכלה, וללוות האורחים, ולהתעסק בכל צרכי הקבורה, לשאת על הכתף, ולילך לפניו ולספוד ולחפור ולקבור, וכן לשמח הכלה והחתן, ולסעדם בכל צרכיהם, ואלו הן גמילות חסדים שבגופו שאין להם שיעור, אע"פ שכל מצות אלו מדבריהם הרי הן בכלל ואהבת לרעך כמוך, כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים, עשה אתה אותן לאחריך בתורה ובמצות.

It is a positive commandment of Rabbinic origin to visit the sick, comfort mourners, prepare for a funeral, prepare a bride, accompany guests, attend to all the needs of a burial, carry a corpse on

one shoulders, walk before the bier, mourn, dig a grave, and bury the dead, and also to bring joy to a bride and groom and help them in all their needs. These are deeds of kindness that one carries out with his person that have no limit.

Although all these mitzvot are of Rabbinic origin, they are included in the Scriptural commandment Leviticus 19:18: "Love your neighbor as yourself." That charge implies that whatever you would like other people to do for you, you should do for your comrade in the Torah and mitzvot.

7. רמב"ם הלכות תשובה ז: ג

אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה כגון זנות וגזל וגניבה, אלא כשם שצריך אדם לשוב מאלו כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההתול ומרדיפת הממון והכבוד ומרדיפת המאכלות וכיוצא בהן מן הכל צריך לחזור בתשובה, ואלו העונות קשים מאותן שיש בהן מעשה שבזמן שאדם נשקע באלו קשה הוא לפרוש מהם, וכן הוא אומר יעזוב רשע וגו'.

A person should not think that repentance is only necessary for those sins that involve a deed such as promiscuity, robbery, or theft. Rather, just as a person is obligated to repent from these, similarly, he must search after the evil character traits he has. He must repent from anger, hatred, envy, frivolity, the pursuit of money and honor, the pursuit of gluttony, and the like. He must repent for all [of the above].

These sins are more difficult than those that involve a deed. If a person is attached to these, it is more difficult for him to separate himself. In this context, [Isaiah 55:7] exhorts: "May the wicked abandon his path and the crooked man, his designs."

8. רמב"ם הלכות דעות א: ז

וכיצד ירגיל אדם עצמו בדעות אלו עד שיקבעו בו, יעשה וישנה וישלש במעשים שעושה על פי הדעות האמצעיות ויחזור בהם תמיד עד שיהיו מעשיהם קלים עליו ולא יהיה בהם טורח עליו ויקבעו הדעות בנפשו, ולפי שהשמות האלו נקרא בהן היוצר והם הדרך הבינונית שאנו חייבין ללכת בה, נקראת דרך זו דרך ה', והיא שלמד אברהם אבינו לבניו שנאמר כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו', וההולך בדרך זו מביא טובה וברכה לעצמו שנאמר למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו.

How can one train himself to follow these temperaments to the extent that they become a permanent fixture of his [personality]?

He should perform - repeat - and perform a third time - the acts which conform to the standards of the middle road temperaments. He should do this constantly, until these acts are easy for him and do not present any difficulty. Then, these temperaments will become a fixed part of his personality.

Since the Creator is called by these terms and they make up the middle path which we are obligated to follow, this path is called "the path of God." This is [the heritage] which our Patriarch Abraham taught his descendants, as [Genesis 18:19] states: "for I have known Him so that he will command his descendants...to keep the path of God."

One who follows this path brings benefit and blessing to himself, as [the above verse continues]: "so that God will bring about for Abraham all that He promised."

9. משנה מסכת אבות פרק ג

משנה טו

[*] הכל צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נדון והכל לפי רוב המעשה:

All is foreseen, but freedom of choice is given. The world is judged in goodness, yet all is proportioned to one's work.

10. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת אבות פרק ג

המעלות לא יושגו לפי שעור גודל המעשה, אלא לפי רוב מספר המעשה. וזה, שהמעלות אמנם יושגו בכפול מעשי הטוב פעמים רבות, ובוזה יושג הקנין, לא בשיעשה האדם מעשה אחד גדול ממעשי הטוב, שבזה לבדו לא יושג קנין. משל זה, שהאדם אם יתן למי שראוי אלף דינר, בפעם אחת ולאיש אחד, לא תושג לו מעלת הנדיבות בזה המעשה האחד הגדול, כמו שתושג למי שיתנדב אלף פעמים באלף דינר, ויתן כל דינר מהם על צד הנדיבות, לפי שזה ייכפל על ידו מעשה הנדיבות אלף פעמים, ויושג קנין חזק, וזה פעם אחת בלבד התעוררה הנפש התעוררות גדולה למעשה טוב, ואחר כן פסקה מזה. וכן בתורה אין שכר מי שפדה אסיר במאה דינר, או נתן צדקה לעני במאה דינר שהיו די מחסורו, כמו מי שפדה עשרה אסירים, או השלים חסרון עשרה עניים, ואפילו בעשרה דינרים. ולזה תקיש. וזה הוא ענין אומר: לפי רוב המעשה אבל לא על פי המעשה.

II Between Halakhic Observance and Virtuous Behavior

11. רמב"ם, משנה תורה, הלכות עבדים ט:ח

מותר לעבוד בעבד כנעני בפרך, ואע"פ שהדין כך מדת חסידות ודרכי חכמה שיהיה אדם רחמן ורודף צדק ולא יכביד עולו על עבדו ולא יצר לו ויאכילהו וישקהו מכל מאכל ומכל משתה. חכמים הראשונים היו נותנין לעבד מכל תבשיל ותבשיל שהיו אוכלין, ומקדימין מזון הבהמות והעבדים לסעודת עצמן, הרי הוא אומר "כעני עבדים אל יד אדוניהם כעני שפחה אל יד גבירתה." וכן לא יבזהו ביד ולא בדברים לעבדות מסרן הכתוב לא לבושה, ולא ירבה עליו צעקה וכעס אלא ידבר עמו בנחת וישמע טענותיו וכן מפורש בדרכי איוב הטובים שהשתבח בהן "אם אמאס משפט עבדי ואמתי בריבם עמדי הלא בבטן עושני עשהו ויכוננו ברחם אחד." ואין האכזריות והעזות מצויה אלא בעכו"ם עובדי ע"ז אבל זרעו של אברהם אבינו והם ישראל שהשפיע להם הקב"ה טובת התורה וצוה אותם בחקים ומשפטים צדיקים רחמנים הם על הכל, וכן במדותיו של הקב"ה שצונו להדמות בהם הוא אומר ורחמיו על כל מעשיו וכל המרחם מרחמין עליו שנאמר "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך."

Maimonides, Mishneh Torah, Laws of Slaves, 9:8

It is permitted to work a Canaanite slave with breaking labor. And even though this is the law, the pious approach and the ways of wisdom [indicate] that a person should be merciful and chase righteousness and he should not make the burden of his slave heavy and he shouldn't cause him distress, and he should feed him and give him to drink of any food or drink. The early sages would give the slave of any dish that they would eat, and they would take care of the feeding of the animals and the slaves before their own meals. As it says, "Like the eyes of a slave to the hand of their master, and the eyes of a maidservant are to her mistress" (Psalm 123:2), so he should not scorn him with his hand or with his words. The verse submitted them to service, not to shame. And he should not yell or get excessively angry at him, rather he should speak with him calmly and listen to his claims. And it is explained among the good ways of Job about which he praises himself, "If I have denied justice to any of my servants, whether male or female, when they had a grievance against me...Did not he who made me in the womb make them? Did not the same one form us both within our mothers?" (Job 31:13-15). And cruelty and brazenness are only found among the non-Jews who worship idols, but the progeny of Avraham our Father, that is Israel, whom God has bestowed the Good of the Torah on them and commanded them

with righteous and merciful laws and statutes on everything. And so God commanded us to imitate His ways. So it says, "and his mercy is on all of his creations" (Psalm 145:9) and all who have mercy receive mercy, as it says "and He will give you mercy, and He will have mercy on you and increase you" (Deuteronomy 13:18).

III Because We Have to or Because We Want to?

12. Maimonides, Eight Chapters (Introduction to Avot, Chapter 6)

פֶּרֶק שְׁשִׁי

(בְּהִפָּרֵשׁ אֲשֶׁר בֵּין הַחֲסִיד הַמְעֲלָה וּבֵין הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ הַמּוֹשֵׁל בְּנַפְשׁוֹ)

אָמְרוּ הַפִּילוֹסוֹפִים: שֶׁהַמּוֹשֵׁל בְּנַפְשׁוֹ - אֶף־עַל־פִּי שְׁעוֹשֶׂה הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים וְהַחֲשׁוּבִים - הוּא עוֹשֶׂה אוֹתָם וְהוּא מִתְאַוֶּה אֶל הַפְּעֻלוֹת הַרְעוֹת וְנִכְסֵף אֲלֵיהֶן וַיִּכְבַּשׁ אֶת־יִצְרוֹ; וַיַּחֲלַק עָלָיו בַּפְּעֻלוֹתָיו, עַל מַה שְׁיַעֲרִיבוּ אֵלָיו כְּחוֹתָיו וְתַאֲוָתוֹ וְתִכּוֹנֵת נַפְשׁוֹ. וַיַּעֲשֶׂה הַטּוֹבוֹת - וְהוּא מִצְטַעַר בְּעֲשִׂיתָם וְנִזְוָק. אֲבָל הַחֲסִיד - הוּא שֹׁמֵשֵׁךְ בַּפְּעֻלוֹתָיו אַחַר מַה שְׁתַּעֲרִיבוּ תַאֲוָתוֹ וְתִכּוֹנֵתוֹ; וַיַּעֲשֶׂה הַטּוֹבוֹת - וְהוּא מִתְאַוֶּה וְנִכְסֵף אֲלֵיהֶן. וּבְהִסְפָּמָה מִן הַפִּילוֹסוֹפִים: שֶׁהַחֲסִיד יוֹתֵר חָשׁוּב וְיוֹתֵר שָׁלֵם מִן הַמּוֹשֵׁל בְּנַפְשׁוֹ. אֲבָל אָמְרוּ: שֶׁהַמּוֹשֵׁל בְּנַפְשׁוֹ כְּחֲסִיד בְּעֵינֵי רַבִּים; וַיַּעֲלֵתוֹ לְמַטָּה מִמֶּנּוּ בְּהִכָּרַח, לְהִיּוֹתוֹ מִתְאַוֶּה לַפְּעַל הַרַע - וְאֶף־עַל־פִּי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ - מִפְּנֵי שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לַרַע הִיא תִכּוֹנֵת רַעָה בְּנַפְשׁוֹ. וַיִּכְבַּר אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כִּי־צָא בְּזֶה: נֶפֶשׁ רָשָׁע אוֹתָהּ רַע (מִשְׁלֵי כ"א ט'). וְאָמַר בְּשִׂמְחַת הַחֲסִיד בְּמַעֲשֵׂה הַטּוֹב, וְהִצְטַעַר מִי שְׁאִינוֹ צָדִיק בְּעֲשִׂיתָהּ, זֶה הַמְּאָמֵר: שִׂמְחָה לְצָדִיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמִחֲתָה לַפְּעֻלֵי אֵנוֹן (שִׁם כ"א טו'). זֶה הַנִּרְאֶה מִדְּבָרֵי הַנְּבִיאִים נְאוֹת לְמַה שְׁזָכְרוּהוּ הַפִּילוֹסוֹפִים.

וְכַאֲשֶׁר חֲקַרְנוּ דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּזֶה הָעֵינָן נִמְצָא לָהֶם: שֶׁהַמְּתַאֲוֶה לְעֲבֻרוֹת וְנִכְסֵף אֲלֵיהֶן - הוּא יוֹתֵר חָשׁוּב וְיוֹתֵר שָׁלֵם, מֵאֲשֶׁר לֹא יִתְאַוֶּה אֲלֵיהֶן וְלֹא יִצְטַעַר בְּהִנְחָתָן; עַד שֶׁאָמְרוּ: שֶׁכָּל אֲשֶׁר יִהְיֶה הָאָדָם יוֹתֵר חָשׁוּב וְיוֹתֵר שָׁלֵם - תִּהְיֶה תְּשׁוּקָתוֹ לְעֲבֻרוֹת וְהִצְטַעַרוּ בְּהִנְחָתָן יוֹתֵר גָּדוֹל. וְהִבִּיאוּ בְּזֶה הַדְּבָרִים וְאָמְרוּ: "כָּל הַגָּדוֹל מִחֲבָרוֹ יִצְרוֹ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ". וְלֹא דִים זֶה, עַד שֶׁאָמְרוּ: שֶׁשֹּׁכֵר הַמּוֹשֵׁל בְּנַפְשׁוֹ גָּדוֹל לִפִּי רַב צָעֵרוֹ בְּמִשְׁלוֹ בְּנַפְשׁוֹ, וְאָמְרוּ: "לִפְנֵים צָעֵרָא - אֲגָרָא". וְיוֹתֵר מִזֶּה - שֶׁהֵם צוּר הַיָּדוֹת הָאָדָם מִתְאַוֶּה לְעֲבֻרוֹת, וְהִזְהִירוּ מִלּוֹמַר: שְׁאִינוֹ בְּטַבְעֵי לֹא אֶתְאַוֶּה לְזֹאת הָעֲבֻרָה, וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא אֶסְרָה הַתּוֹרָה. וְהוּא אָמַר: "דְּבֵן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: לֹא יֹאמֵר אָדָם: אֵי־אֶפְשִׁי לְאֵלֶּל בִּשְׂרָ בְּחֻלְב; אֵי אֶפְשִׁי לְלַבֵּשׁ שַׁעֲטָנָז; אֵי־אֶפְשִׁי לְבוֹא עַל־הָעֲרֹה - אֶלֶּא: אֶפְשִׁי, וּמַה אֶעֱשֶׂה - אֲבִי שְׁבַשְׂמִים גֹּזֵר עָלָי".

וְלִפִּי הַמוֹבֵן מִפְּשׁוּטֵי שְׁנֵי הַמְּאָמְרִים בְּתַחֲלַת הַמְּחַשְׁבָּה הֵם סוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה - וְאִין הָעֵינָן כֵּן; אֲבָל שְׁנֵיהֶם אִמְתָּ וְאִין מִחֲלָקֵת בֵּינֵיהֶם כָּלֵל. וְהוּא: שֶׁהַרְעוֹת אֲשֶׁר הֵן אֶצֶל הַפִּילוֹסוֹפִים רְעוֹת, אֲשֶׁר אָמְרוּ: שְׁמִי שֶׁלֹּא יִתְאַוֶּה אֲלֵיהֶן יוֹתֵר חָשׁוּב מִן־הַמְּתַאֲוֶה אֲלֵיהֶן וַיִּכְבַּשׁ אֶת־יִצְרוֹ מִהֶן - הֵם הָעֵינֵי־הַמִּפְרָסְמִים אֶצֶל־כָּל־בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם: "רְעוֹת": כְּשִׁפְיכוֹת דָּמִים, וּגְנֻבָה, וּגְזֻלָּה, וְאוֹנְאָה, וְלִהְזִיק לְמִי שֶׁלֹּא הַרַע לוֹ, וְלִגְמֹל רַע לְמִיטִיב לוֹ, וְלִבְזוּת אָב וְאִם וְכִי־צָא בְּאֵלוֹ. וְהֵן הַמְּצוּוֹת שֶׁאָמְרוּ עָלֵיהֶן הַחֲכָמִים, זְכוּרִים לְבִרְכָה: "שְׁאֵלוֹ לֹא נִכְתְּבוּ רְאוּיּוֹת הֵן לְכַתֵּב". וַיִּקְרְאוּ אוֹתָן קִצַּת מִחֲכָמֵינוּ הָאֲחֻרּוֹנִים אֲשֶׁר חָלוּ חֲלֵי הַמִּדְּבָרִים: "מְצוּוֹת הַשְּׁכָלִיוֹת", וְאִין סִפְקָ שֶׁהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּכְסֹף לְדַבֵּר מֵהֶם וְתִשְׁתַּוְּקַק אֵלָיו - שֶׁהִיא חֲסָרָה; וְשֶׁהַנֶּפֶשׁ הַחֲשׁוּבָה לֹא תִתְאַוֶּה לְאֶחָד מֵאלוֹ הַרְעוֹת כָּלֵל, וְלֹא תִצְטַעַר בְּהַמְנַעָה מֵהֶם. אֲבָל הַדְּבָרִים שֶׁאָמְרוּ עָלֵיהֶם הַחֲכָמִים, שֶׁהַכּוֹבֵשׁ אֶת־יִצְרוֹ מֵהֶם הוּא יוֹתֵר חָשׁוּב וְגַמְלוֹ יוֹתֵר גָּדוֹל - הֵם: "הַתּוֹרוֹת הַשְּׁמַעִיוֹת", וְזֶה אִמְתָּ; שֶׁאֵלֶּמְלֵא הַתּוֹרָה לֹא הָיוּ רְעוֹת כָּלֵל. וּמִפְּנֵי זֶה אָמְרוּ: שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם שְׁיִנִּיחַ נַפְשׁוֹ אוֹהֶבֶת אוֹתָן וְלֹא יִהְיֶה לוֹ מוֹנֵעַ מִהֶן רַק הַתּוֹרָה. וּבַחֲנֻחַ חֲכָמָתָם, עָלֵיהֶם הַשְּׁלוֹם, וּבְמַהֲשֵׁה־מְשִׁילוֹ. שֶׁהֵם לֹא אָמְרוּ: "אֵל יֹאמֵר אָדָם: אֵי־אֶפְשִׁי לְהַרְגַּ הַנֶּפֶשׁ; אֵי־אֶפְשִׁי לִגְנוֹב; אֵי־אֶפְשִׁי לְכַזֵּב, אֶלֶּא: אֶפְשִׁי, וּמַה אֶעֱשֶׂה - אֲבִי־שְׁבַשְׂמִים גֹּזֵר עָלָי"; אֲבָל הִבִּיאוּ דְּבָרִים "שְׁמַעִיִּים" כָּלֵם: בְּשֵׂר בְּחֻלְב, וְלִבִּישֵׁת שַׁעֲטָנָז, וְעֲרִיוֹת. וְאֵלוֹ הַמְּצוּוֹת וְכִי־צָא בְּהֶן, הֵן אֲשֶׁר קִרְאוּ הַשְּׂמִיטֵי־בְרָד: "חֻקוֹת". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרִים לְבִרְכָה: "חֻקִּים שֶׁחֻקְתֵי לָךְ - אִין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְהֵר בְּהֶם"; וְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים מְשִׁיבֵין עָלֵיהֶם, וְהַשְּׁטָן מִקְטָרֵג בְּהֶם, כְּגוֹן: פְּרָה אֲדָמָה וְשַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח וְכוּ'. וְאֲשֶׁר קִרְאוּ אוֹתָן הָאֲחֻרּוֹנִים: שְׁכָלִיוֹת, יִקְרְאוּ: מְצוּוֹת, כִּפִּי מַה שֶׁבְּאֵרוֹ הַחֲכָמִים.

הִנֵּה הַתְּבַאֵר לָךְ מִכָּל מַה־שֶׁאָמְרָנוּ אִיזוֹ מִן הָעֲבֻרוֹת יִהְיֶה מִי שֶׁלֹּא יִשְׁתַּוְּקַק אֲלֵיהֶן יוֹתֵר חָשׁוּב מִן הַמִּשְׁתַּוְּקַק אֲלֵיהֶן וְכּוֹבֵשׁ יִצְרוֹ מִהֶן, וְאִיזוֹ מִהֶן יִהְיֶה הָעֵינָן בְּהַפְּךָ. - וְזֶה חֲדוּשׁ נִפְלָא בְּהַעֲמִיד שְׁנֵי הַמְּאָמְרִים; וְלִשְׁוֹנָם מוֹרָה עַל־אִמְתָּת מַה־שֶׁבְּאֵרְנוּ. וַיִּכְבַּר גְּשֻׁלְמָה כּוֹנֵת זֶה הַפֶּרֶק.

CHAPTER VI

CONCERNING THE DIFFERENCE BETWEEN THE SAINTLY [OR HIGHLY ETHICAL] MAN AND HIM WHO [SUBDUES HIS PASSIONS AND] HAS SELF-RESTRAINT

PHILOSOPHERS maintain that though the man of self-restraint performs moral and praiseworthy deeds, yet he does them desiring and craving all the while for immoral deeds, but, subduing his passions and actively fighting against a longing to do those things to which his faculties, his desires, and his psychic disposition excite him, succeeds, though with constant vexation and irritation, in acting morally. The saintly man, however, is guided in his actions by that to which his inclination and disposition prompt him, in consequence of which he acts morally from innate longing and desire. Philosophers unanimously agree that the latter is superior to, and more perfect than, the one who has to curb his passions, although they add that it is possible for such a one to equal the saintly man in many regards. In general, however, he must necessarily be ranked lower in the scale of virtue, because there lurks within him the desire to do evil, and, though he does not do it, yet because his inclinations are all in that direction, it denotes the presence of an immoral psychic disposition. Solomon, also, entertained the same idea when he said, "The soul of the wicked desireth evil" (Proverbs 21:10), and, in regard to the saintly man's rejoicing in doing good, and the discontent experienced by him, who is not innately righteous, when required to act justly, he says, "It is bliss to the righteous to do justice, but torment to the evil-doer" (Proverbs 21:15). This is manifestly an agreement between Scripture and philosophy.

When, however, we consult the Rabbis on this subject, it would seem that they consider him who desires iniquity, and craves for it (but does not do it), more praiseworthy and perfect than the one who feels no torment at refraining from evil; and they even go so far as to maintain that the more praiseworthy and perfect a man is, the greater is his desire to commit iniquity, and the more irritation does he feel at having to desist from it. This they express by saying, "Whosoever is greater than his neighbor has likewise greater evil inclinations". Again, as if this were not sufficient, they even go so far as to say that the reward of him who overcomes his evil inclination is commensurate with the torture occasioned by his resistance, which thought they express by the words, "According to the labor is the reward". Furthermore, they command that man should conquer his desires, but they forbid one to say, "I, by my nature, do not desire to commit such and such a transgression, even though the Law does not forbid it". Rabbi Simeon ben Gamaliel summed up this thought in the words, "Man should not say, 'I do not want to eat meat together with milk; I do not want to wear clothes made of a mixture of wool and linen; I do not want to enter into an incestuous marriage', but he should say, 'I do indeed want to, yet I must not, for my father in Heaven has forbidden it'".

At first blush, by a superficial comparison of the sayings of the philosophers and the Rabbis, one might be inclined to say that they contradict one another. Such, however, is not the case. Both are correct and, moreover, are not in disagreement in the least, as the evils which the philosophers term such and of which they say that he who has no longing for them is more to be praised than he who desires them but conquers his passion are things which all people commonly agree are evils, such as the shedding of blood, theft, robbery, fraud, injury to one who has done no harm, ingratitude, contempt for parents, and the like. The prescriptions against these are called commandments, about which the Rabbis said, "If they had not already been written in the Law, it would be proper to add them." Some of our later sages, who were infected with the unsound principles of the Mutakallimun, called these rational laws. There is no doubt that a soul which has the desire for, and lusts after, the above-mentioned misdeeds, is imperfect, that a noble

soul has absolutely no desire for any such crimes, and experiences no struggle in refraining from them. When, however, the Rabbis maintain that he who overcomes his desire has more merit and a greater reward (than he who has no temptation), they say so only in reference to laws that are ceremonial prohibitions. This is quite true, since, were it not for the Law, they would not at all be considered transgressions. Therefore, the Rabbis say that man should permit his soul to entertain the natural inclination for these things, but that the Law alone should restrain him from them. Ponder over the wisdom of these men of blessed memory manifest in the examples they adduce. They do not declare, "Man should not say, 'I have no desire to kill, to steal and to lie, but I have a desire for these things, yet what can I do, since my Father in heaven forbids it!'" The instances they cite are all from the ceremonial law, such as partaking of meat and milk together, wearing clothes made of wool and linen, and entering into consanguineous marriages. These, and similar enactments are what God called "my statutes," which, as the Rabbis say are "statutes which I (God) have enacted for thee, which thou hast no right to subject to criticism, which the nations of the world attack and which Satan denounces, as for instance, the statutes concerning the red heifer, the scapegoat, and so forth". Those transgressions, however, which the later sages called rational laws are termed commandments, as the Rabbis explained.

It is now evident from all that we have said, what the transgressions are for which, if a man have no desire at all, he is on a higher plane than he who has a longing, but controls his passion for them; and it is also evident what the transgressions are of which the opposite is true. It is an astonishing fact that these two classes of expressions should be shown to be compatible with one another, but their content points to the truth of our explanation.

This ends the discussion of the subject-matter of this chapter.

13. הרב יעקב יחיאל ויינברג, שו"ת שרידי אש חלק א סימן סא
נ"ל, שמשלוח מנות היא להרבות שלום ואהבה וריעות, כמו שכתב החת"ס באו"ח סי' קצ"ו. והנה אף שבכל המצות גדול המצווה ועושה ומברכין וציונו - במשלוח מנות טוב שיתן מרצונו החפשי, מתוך רגש של אהבה לאחיו העברי, ואם הוא נותן רק עפ"י צווי הוא מפחית מידת האהבה.
וכן הדין בצדקה, שאם הוא נותן מתוך רחמנות או מתוך אהבת ישראל טוב יותר ממי שנותן מתוך צווי וכפיה.
וראה מה שכתב הרמב"ם בשמונה פרקיו על מחלוקת הפילוסופים אם טוב יותר לעשות עפ"י צווי או עפ"י רצון פנימי והכרעת הרמב"ם בזה. ואפשר שמשום כך אין מברכין על כיבוד אב ואם.
ובזה נ"ל לפשוט ספקם של האחרונים אם כופין על משלוח מנות כמו שכופין על הצדקה, שמשלוח מנות ע"י כפיה אינה כלום, ושאני צדקה, דהתם העני מבקש לחם להשביע רעבונו.

Rabbi Yakov Yehiel Weinberg, Responsa Seridei Eish, 1:61

It seems to me that the purpose of mishloach manot is to increase peace and love and friendship, as the Hatam Sofer wrote in OH 196. Note that even though with mitzvot in general, greater is the one who is commanded and does [than the one who is not commanded and does] and we say "and commanded us" in the blessings, nevertheless in the case of mishloach manot it is better that a person give from his own free will, from a feeling of love for his fellow Jew, and if he gives only because of the commandment he is lessening the aspect of love.

The law is the same regarding tzedakah-- if a person gives from mercy or from love of the Jewish people, that is better than giving because of commandment and coercion.

See what the Rambam said in his Eight Chapters about the debate of the philosophers over whether it is better to do the good because one is commanded or out of an inner desire, and the Rambam's resolution of this question. And it is possible that this is also the reason we don't make a blessing over honoring father and mother.

This seems to me to be the way to resolve the doubt of the Acharonim about whether we force people to send mishloach manot like we force them to give tzedakah. Coerced mishloach manot is like nothing at all, but tzedakah is different, because in the latter case there is a poor person searching for food to sate his hunger.